

УДК 378.016:374

С. О. Сподарик,
завідувач відділу інструктивно-методичної роботи Волинського обласного
еколого-натуралістичного центру Волинської обласної ради

Професійна підготовка майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах НУШ

Розглядаються окремі аспекти професійної підготовки педагогів закладів позашкільної освіти. Порушено питання про роль Волинського обласного еколого-натуралістичного центру Волинської обласної ради у практичній підготовці майбутніх педагогів, формуванні їх готовності до роботи у позашкільлі.

Ключові слова: заклади позашкільної освіти, професійний простір, практична підготовка, форми та методи позашкільної роботи.

Spodaryk S. O. Professional Training of Future Teachers of Extracurricular Educational Institutions in the Context of the New Ukrainian School.

Some aspects of the professional training of teachers of extracurricular educational institutions are considered. The role of Volyn Regional Ecology and Nature Center in the practical training of future teachers and formation of their readiness to work outside of school was shown.

Keywords: extracurricular educational institutions, professional space, practical training, forms and methods of extracurricular work.

Головною метою Концепції реалізації державної політики у сфері освіти «Нова українська школа» є створення освітнього середовища, де буде комфортно навчатись і яке даватиме дітям не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті, де вчать критично мислити, експериментувати, аргументувати, не побоюючись висловлювати власну думку. Всі ключові компетентності НУШ однаково важливі, взаємопов'язані й кожна з них здобувачі освіти набувають та вдосконалюють під час навчання на всіх етапах освітнього процесу.

Позашкільна діяльність в умовах Нової української школи розглядається як значущий компонент компетентнісного підходу, як важливий фактор створення цілісної системи виховання творчо обдарованої особистості через найповніше розкриття різноманітних здібностей дитини.

У нових освітніх умовах заклади позашкільної освіти покликані забезпечити потребу дитини у творчій самореалізації, інтелектуальному, духовному, фізичному розвитку, підготовці її до активної професійної та громадської діяльності, створити умови

для соціального захисту й організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань і стану здоров'я.

Одним із завдань нової української школи є створення ефективного професійного простору, який допоможе підвищити професійний рівень педагогічних кадрів. Позашкільним навчальним закладам необхідний педагог, який здатний успішно здійснювати виховний процес, знаходити нові підходи для розв'язування проблем позашкільної освіти, який має бути соціально активною особистістю, високоосвіченою, ерудованою, висококультурною людиною, з чіткою громадянською і моральною позицією. Це має бути педагог-дослідник, оратор, він повинен володіти найновішими виховними, інформаційними технологіями, знаннями з психології, вікових та індивідуальних особливостей школяра, теорії та методики виховання, практичними вміннями й навичками організації освітнього процесу.

Що ж маємо сьогодні? В Україні дуже мало закладів вищої освіти, які б готували педагогів-позашкільників. Відсутність протягом останніх десятиліть навчальних закладів, факультетів,

спеціальностей, де здійснювалась би професійна підготовка майбутніх педагогів цього профілю призвели до того, що в позашкільлі іноді працюють люди, які не мають відповідної освіти та не вміють працювати з дітьми.

Перед закладами вищої педагогічної освіти стоїть завдання – готувати «універсального» педагога, готового до роботи як у школах, так і в закладах позашкільної освіти. А для цього необхідно вдосконалювати теоретико-методичну, практичну підготовку студентів, спрямовану на досягнення належного рівня професійної підготовки майбутніх педагогів, сприяння саморозвитку студентів, на подолання обмежень щодо професійного зростання, оволодіння більш ефективними методами, прийомами, інноваційними технологіями. Домагатися включення закладів позашкільної освіти у перелік установ, де студенти можуть проходити навчальну, виробничу та інші практики. Саме такі умови сприятимуть цілісній системі підготовки студентів до роботи в закладах позашкільної освіти.

Молоді педагоги, які приходять на роботу у Волинський обласний еколого-натуралістичний центр Волинської обласної ради, вимагають значної уваги та додаткової підготовки. Адже, будучи підготовленими в галузі спеціальних дисциплін і методик їх викладання, недостатньо володіють формами та методами позашкільної роботи.

Методичний кабінет Волинського обласного еколого-натуралістичного центру пропонує низку форм і методів роботи з молоддю. З досвіду можна зазначити, що система перепідготовки молодих освітян акцентує увагу на формуванні педагога-професіонала, здатного адаптуватись до сучасних умов життя, продуктивно реалізувати інноваційні педагогічні технології, здійснювати самоосвіту. З цією метою в Центрі діє «Школа педагогічного менеджменту». Річним планом роботи Школи передбачається: надання допомоги в організації процесу навчання та виховання, ведення навчальної документації; ознайомлення із нормативними документами, правилами техніки безпеки, санітарно-гігієнічними нормами. Для молодих спеціалістів проводяться майстер-класи з організації дослідницької роботи, озеленення, проведення

ділових ігор. З початківцями працює психолог, допомагаючи їм подолати труднощі, які виникають у роботі.

Підвищенню професіоналізму педагогів сприяє проведення відкритих заходів із подальшим їх обговоренням, майстер-класів з педагогічної майстерності. В ході таких заходів вдається виявити певні недоліки у методиці викладання та вчасно їх усунути, ознайомитись із досвідом роботи досвідчених педагогів.

Тренінги, майстер-класи як форми професійного навчання теж активно використовуються у методичній роботі з учнівською та студентською молоддю, з молодими педагогами.

Особлива увага приділяється роботі зі студентами педагогічних освітніх закладів. Адже майбутні вчителі – це завтрашні будівничі нашої держави. Саме їм виховувати молоде покоління, орієнтувати на розуміння гармонії світу, законів моралі, досягнення нового рівня інтелектуального розвитку шляхом наполегливої роботи над собою, а також здатності критично мислити, розв'язувати нагальні екологічні проблеми, свідомо сприймати події, що відбуваються в суспільстві, та впливати на їх перебіг.

У розумному поєднанні теоретичного і практичного можливе оптимальне пізнання природи. Виходячи із цих міркувань, протягом багатьох років між Волинським обласним еколого-натуралістичним центром та рядом закладів освіти області (Волинським національним університетом імені Лесі Українки, Луцьким педагогічним коледжем тощо) діють угоди про проходження здобувачами освіти практичної підготовки на базі ВОЕНЦ. Разом з учнями, які займаються у Центрі, вони працюють на навчально-дослідній ділянці, у дендропарку, проводять масові заходи, спільно із методистами обговорюють питання щодо своєї педагогічної практичної діяльності.

Заклади освіти Волині мають можливість активно використовувати матеріально-технічну базу Центру у практичній підготовці майбутніх спеціалістів. Таке партнерство дає змогу підготувати педагога, здатного виконувати важливі завдання щодо виховання молодої людини, спрямованої на досягнення успіху в сучасному суспільстві.

Література

1. Вербицький В. Організаційно-методичні засади еколого-натуралістичної роботи позашкільних навчальних закладів. *Рідна школа*. 2006. № 8. С. 5–9.
2. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.05.2021 р. № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1841-14>
3. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта та виховання в Україні у векторах сучасного розвитку. *Освіта та педагогічна наука*. 2013. № 3. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2013_3_2